

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 540/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen taksiuudistuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikaela Nylander /r ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 540/2018 vp:

Miten hallitus aikoo turvata taksien saatavuuden kaikkialla Suomessa,

onko hallitus valmis muuttamaan lakia, mikäli taksipalveluiden saatavuus ei ole turvattu koko maassa ja

mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä varmistaakseen, että Kelan kilpailutus ei taas mene pieleen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maaseudun liikkumispalvelut ovat vähentyneet jo vuosia väkimäärän vähenemisen seurauksena. Joukkoliikennepalvelut ovat monista paikoista kadonneet ja taksipalvelujen saatavuus on ollut pidemmän aikaa ongelma. Taksien määrä on ollut vuosien ajan nopeassa laskussa, eikä etenäkään maaseudulle ole tahtonut löytyä uusia taksiyrittäjiä eläköityneiden tilalle. Tämän kierteen pysäyttäminen on vaatinut uudenlaisia ratkaisuja. Liikenteen palveluista annettu laki (320/2017, jäljempänä *liikennepalvelulaki*) on ollut yksi niistä ratkaisuista, joilla maaseudun näivettyvien palvelujen ongelmaan on pyritty vastaamaan.

Aiempina vuosina kehityssuunta on ollut se, ettei maaseudulle tahdo enää löytyä kokopäiväisiä taksiyrittäjiä, sillä toiminta ei ole ollut kannattavaa. Kumottuun taksiliikennelakiin (217/2007) sisältyvät velvoitteet ympärivuorokautisesta päivystyksestä ja asemapaikoista ovat nostaneet taksitoiminnan kustannuksia ja estäneet osa-aikaisen taksitoiminnan syntymisen. Taksisääntelyn velvoitteiden vähentämisellä on haluttu turvata palvelujen saatavuus pitkälläkin aikavälillä koko maassa. Palveluja ei voida turvata lisäämällä rajoituksia ja velvoitteita, sillä ne johtavat ennen pitkää vähäistenkin palvelujen katoamiseen.

Esimerkiksi osa-aikainen ja muun liiketoiminnan ohessa harjoitettava taksitoiminta voi olla kannattavaa sellaisilla harvemmin asutuilla alueilla, joista taksitoiminta on nyt lopunut kokonaan. Myös asemapaikkavelvoitteen poisto lisää yritysten liiketoimintamahdollisuuksia ja tukee sitä kautta palvelujen säilymistä myös maaseudulla. Satunnaiset

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 540/2018 vp

kuljetukset korkean kysynnän alueilla voivat tuoda lisätienestejä, jotka mahdollistavat yritystoiminnan jatkamisen myös pääasiassa harvaan asutuilla alueilla toimiville taksiyrityksille.

Liikennepalvelulailla taksialan negatiivinen kierre on saatu katkaistua. Lain voimaantulon jälkeen on myönnetty yli 3 000 uutta taksilupaa. Lupien määrä on nyt kaikissa maakunnissa suurempi kuin ennen lakimuutosta. Taksilupien määrä on kasvanut peräti 223 kunnassa ja vähentynyt vain 15:ssä. Eniten lupamäärä on kasvanut Lapissa ja Uudellamaalla. Raaseporissa lupien määrä on kasvanut yli 10 prosenttia.

Tällä hetkellä ei ole käytettävissä tarkkaa tilastotietoa siitä, miten taksipalvelujen saatavuus eri alueilla on muuttunut. Käytössä olevien tietojen perusteella näyttää kuitenkin siltä, että valtaosa takseista harjoittaa toimintaa edelleen ympärivuorokautisesti. Yli 80 prosenttia Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämässä liikkumispalvelukatalogiin palveluaikansa ilmoittaneista yrityksistä kertoo tarjoavansa kyytejä kaikkina aikoina maanantaista sunnuntaihin.

Maaseudun taksipalvelujen säilymisen kannalta julkisilla hankinnoilla on suuri merkitys. Maaseudulla julkisesti tuetut kuljetukset muodostavat valtaosan taksiyritysten tuloista, ja siksi kilpailutuksissa tulisikin huomioida nykyistä paremmin hankintojen vaikutus maaseutujen taksipalveluihin.

Kansaneläkelaitos toimeenpanee sairausvakuutuksesta maksettavia matkakorvauksia sairausvakuutuslain (1224/2004) perusteella. Kansaneläkelaitos on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat valtuutetut. Hallituksella ei ole toimivaltaa ohjeistaa Kansaneläkelaitosta etuuslainsäädännön toimeenpanossa.

Kansaneläkelaitos on kilpailuttanut kevään 2018 aikana korvaamiensa taksimatkojen tilausvälityskeskukset kokonaisvastuullisesti siten, että palveluntuottajat aloittivat toimintansa 1.7.2018. Kansaneläkelaitos on antanut 3.1.2019 julkisuuteen tiedotteen, jonka mukaan Uudenmaan alueelle on valittu uusi, 1.4.2019 toiminnan aloittava palveluntuottaja. Tiedotteen mukaan uudessa sopimuksessa palveluntuottajan velvoitteita on tiukennettu ja muun muassa autojen määrälle on asetettu minimivaatimukset. Nykyinen Uudenmaan alueen palveluntuottaja hoitaa Kansaneläkelaitoksen korvaamat taksimatkat maaliskuun loppuun asti sopimuksen mukaisesti. Muilla alueilla toimintaa jatkavat 1.7.2018 aloittaneet palveluntuottajat.

Sosiaali- ja terveysministeriössä arvioidaan, että tilausvälityskeskusten toiminta on saatavissa asianmukaiseksi ja autojen määrä riittäväksi myös Uudenmaan alueen osalta

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 540/2018 vp

Kansaneläkelaitoksen palveluntuottajiin kohdistamien sopimusseuraamusten avulla. Pikaisesti voimaantulevia säädösmuutoksia ei ole vireillä sairausvakuutuksesta korvattavien matkakorvausten osalta. Pidemmän aikavälin tavoitteeksi hallituksen reformiminitöryhmä on linjannut, että sairausvakuutuksesta korvattavat matkat siirretään maakuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulle, mitä koskeva valmistelutyö on parhaillaan käynnissä sosiaali- ja terveysministeriössä.

Kansaneläkelaitoksen korvaamien meno-paluumatkojen osalta korvauskäytäntö on sairausvakuutuslain (1224/2004) ja sen nojalla annettujen asetusten mahdollistamissa rajoissa Kansaneläkelaitoksen päätettävissä. Palvelun tuottajilla tulisi ministeriöiden näkemyksen mukaan olla mahdollisuus järjestää toimintansa tehokkaimmalla mahdollisella tavalla. Kuljetuksesta maksettavan korvauksen tulisi kannustaa tehokkaaseen tuotantoon ja kaluston käyttöön, eikä esimerkiksi ajoneuvojen paikallaan seisottamiseen. Mahdollisuutta saman taksin tekemisiin meno- ja paluumatkoihin sairausvakuutuksesta korvattavilla taksimatkoilla on käsitelty viimeksi kirjallisiin kysymyksiin 454/2018 ja 508/2018 annetuissa vastauksissa.

Sääntelyn muutostarpeita arvioidaan ministeriöissä jatkuvasti osana normaalia virkautyötä. Liikenne- ja viestintäministeriö arvioi uuden taksisääntelyn toimivuutta ja vaikutuksia yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa. Liikenne- ja viestintäministeriö on toimittanut eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle raportin liikennepalvelulain ensivaikutuksista ennen vuodenvaihdetta eduskunnan pyynnön mukaisesti. Raportti on julkaistu liikenne- ja viestintäministeriön julkaisusarjassa (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 14/2018). Koska lainsäädännön keskeisimpänä tavoitteena on ollut tukea pitkän aikavälin muutosprosesseja, lopulliset johtopäätökset liikennepalvelulain vaikutuksia on syytä tehdä vasta myöhemmin. Nyt havaittujen vaikutusten perusteella ei ole tunnistettu muutostarpeita liikennepalvelulakiin.

Helsingissä 16.1.2019

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner